

Ірина ДОБРОНРАВОВА

САМООРГАНІЗАЦІЯ В МУЛЬТИКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ*

Такою була тема обговорення на засіданні Міждисциплінарного Круглого столу, який провели разом Українське синергетичне товариство та Державний центр театрального мистецтва імені Леся Курбаса 1 жовтня 2005 року в Києві у приміщенні цього Центру, що розташований на Володимирській 236. На засіданні обговорювалися і проблеми соціальної самоорганізації українського суспільства як мультикультурного середовища, і психологічні проблеми самоорганізації особистості в цьому мультикультурному просторі. При цьому учасники намагалися мати на увазі обидві перспективи обговорення: і макроскопічну, і мікроскопічну, спираючись на єдність синергетичної методології.

Засідання вела завідувач кафедри філософії і методології науки Київського Національного університету імені Тараса Шевченка, президент Українського синергетичного товариства, доктор філософських наук, професор Ірина Серафимівна Добронравова.

Міждисциплінарний характер обговорення дійсно мав місце, що забезпечувалося складом учасників і постановкою запропонованих ними тем. Розпочалося засідання з доповіді директора Державного центру театрального мистецтва імені Леся Курбаса, доктора мистецтвознавства Неллі Миколаївни Корнієнко на надзвичайно нову і цікаву тему «Топос надлишковості в художній культурі». Вона продемонструвала продуктивність застосування понять синергетики для осмислення сучасного культурного процесу. Торкнувшись, зокрема, звертання в театрі до маргінальних мовних і поведінкових явищ життя, вона показала, як таким чином мистецтво здійснює культурну асиміляцію творчих можливостей незвичного, нестандартного, так би мовити, надлишкового в житті людей.

Завідувач кафедри філософії Одеського державного медичного університету, професор Ірина Вікторівна Єршова-Бабенко говорила про самоорганізацію психомірних систем, показавши, що нелінійність людської психіки забезпечується не стільки зовнішніми факторами, скільки самодією її на саму себе в самооцінці, невдоволенні або захопленні собою. Це потрібно мати на увазі не тільки в роботі психолога з окремою особистістю, а й при розгляді будь-яких систем, в які входить людина, як психомірних.

* Див. стор. 2 обкладинки.

Не минули в обговоренні і такої гострої проблеми як мовна. Старший науковий співробітник Інституту соціології НАН України, доктор соціологічних наук Любов Дмитрівна Бевзенко охарактеризувала мовний простір України з позицій самоорганізаційного аналізу.

Проректор з наукової роботи Хмельницького гуманітарно-педагогічного університету, доктор філософських наук, професор Ірина Михайлівна Предборська торкнулася проблеми національної ідентичності в українській освіті в ситуації незадовільного стану видання літератури українською мовою.

Доцент кафедри філософії та соціології Сумського державного педагогічного університету, кандидат філософських наук Наталія Василівна Кочубей розглянула самоорганізацію соціальних середовищ як процес становлення й усвідомлення національної ідентичності.

Провідний науковий співробітник Інституту вищої освіти АПН України, кандидат філософських наук, доцент Людмила Степанівна Горбунова виступила з доповіддю про складність ідентифікації особистості в лімінальному просторі культури перехідного типу, зокрема, в мультикультурному українському суспільстві, про необхідність розвитку транскультурності як потенціалу універсальності та вселюдськості.

В обговоренні також виступили старший науковий співробітник Державного центру театрального мистецтва імені Леся Курбаса, кандидат філософських наук Олена Григорівна Левченко, провідний науковий співробітник Інституту вищої освіти АПН України, професор Владлен Степанович Лутай, завідувач відділу інформаційної безпеки та міжнародних інформаційних відносин Національного інституту проблем міжнародної безпеки РНБО України, доктор філософських наук професор Микола Андрійович Ожеван.

Загальний тон дискусії залишався толерантним і науково витриманим, незважаючи на гостроту обговорюваних проблем і неунікні розбіжності в їх розумінні.

Присутні члени Українського синергетичного товариства із задоволенням прийняли до його київського відділення наукових співробітників Державного центру театрального мистецтва імені Леся Курбаса.